

ระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา
คู่มือ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับ
การลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การให้ข้าราชการพลเรือนไปศึกษาเพิ่มเติม
ฝึกอบรม ดูงานหรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม
ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙

โดย นายจจร ไชยะสูต
ศูนย์จัดการศึกษาในต่างประเทศและบริหารความรู้ สำนักงาน ก.พ.

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๑ "นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๘) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพเท่าที่
ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราช บัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น"

๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๕ ต้องการให้การพิจารณาให้
ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยในประเทศหรือต่างประเทศของส่วน
ราชการต่าง ๆ มีการดำเนินการที่เป็นมาตรฐานภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๗๕ บัญญัติว่า "การให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยใน
ประเทศหรือต่างประเทศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๘ (๙) กำหนดให้ ก.พ. ออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดการการศึกษาและควบคุมดูแลและการให้
ความช่วยเหลือบุคลากรภาครัฐ นักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง นักเรียนทุนของรัฐบาล และนักเรียนทุนส่วนตัวที่อยู่ใน
ความดูแลของ ก.พ. ตลอดจนการเก็บเงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการการศึกษา ทั้งนี้ ให้ถือว่าเงินชดเชยค่าใช้จ่าย
ในการดูแลจัดการศึกษาเป็นเงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์ ตาม
ความหมายในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

การให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยในต่างประเทศนั้น
ก.พ.ได้มีหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๓.๘.๕/ว ๒๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ กำหนดให้น่าระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ มา
บังคับใช้

ส่วนการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยในประเทศ ก.พ.ได้
มีหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๓.๘.๕/ว ๒๒ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัยในประเทศ

๓. ระเบียบ: ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙

(๑) บททั่วไป

(๒) คำจำกัดความ

(๓) "ก.ข.ต."

(๔) การศึกษาหรือฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ

(๕) การปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ

(๖) การดูงาน ณ ต่างประเทศ

(๗) การทำสัญญาและการชดใช้

(๘) การกำกับดูแลข้าราชการ

(๙) บทเฉพาะกาล

๔. ประกาศ:

๔.๑ ประกาศ กขต. ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การกำหนดโครงการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ

ก.ข.ต. กำหนด ให้การพิจารณากำหนดโครงการที่จะให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ ของส่วนราชการ นอกจากจะต้องถือปฏิบัติตามหลักการ ตลอดจนหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๘ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ.๒๕๔๙ แล้ว จะต้องสอดคล้อง กับหลักการ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือแผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ

ข้อ ๒ เป็นสาขาวิชาหรือหลักสูตรที่สนับสนุนภารกิจหลักของส่วนราชการ หรือเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ หรือภารกิจเร่งด่วน หรือมีผลต่อการวางแผนอัตรากำลังคน

๔.๒ ประกาศ: กรมวิเทศสหการ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๕ เรื่อง ทุนรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือนิติบุคคลต่างประเทศ ที่เป็นทุนประเภท ๑ ข

๕. หนังสือเวียน:

๕.๑ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๓.๘.๕/ว ๒๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน และปฏิบัติการวิจัยในต่างประเทศ ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่คณะรัฐมนตรีได้วางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อใช้บังคับแก่ข้าราชการที่อยู่ในสังกัดส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของฝ่ายบริหารหมายความว่าข้าราชการพลเรือนสามัญด้วยแล้ว ดังนั้น ก.พ. จึงมีมติกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ โดยให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาใช้บังคับ

๕.๒ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร/กขต. ๑๐๑๓.๘/ว. ๘ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การปฏิบัติราชการชดใช้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัยและดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อใช้แทนระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และในบทเฉพาะกาลข้อ ๒๙ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ระบุว่า "ข้าราชการผู้ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงาน ณ ต่างประเทศ ตามระเบียบ ว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อยู่ในวันที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี้มีผลใช้บังคับให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับอนุมัติให้ไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงาน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี้" นั้น

ก.ข.ต. ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อมิให้เกิดข้อปัญหาในการตีความเกี่ยวกับระยะเวลาในการปฏิบัติราชการชดใช้ และการชดใช้เงินกรณีข้าราชการผิดสัญญาลาศึกษา ฝึกอบรม หรือ ปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ จึงได้กำหนดหลักการ ดังนี้

๑. กรณีไปศึกษาหรือฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ ตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม หรือดูงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย

๑.๑ ได้เสร็จสิ้นการศึกษาหรือยังไม่เสร็จสิ้นการศึกษา แต่กลับเข้าปฏิบัติราชการชดใช้ก่อนหรือในวันที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลใช้บังคับ

๑.๒ ได้เสร็จสิ้นการศึกษาและรายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการชดใช้ตามสัญญาและปฏิบัติผิดสัญญาก่อนวันที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลใช้บังคับ (ปัจจุบันอยู่ระหว่างเรียกให้ชดใช้ตามสัญญา)

๑.๓ ได้เสร็จสิ้นการศึกษาก่อนวันที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลใช้บังคับ แต่ได้รายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการชดใช้ภายหลังจากวันที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับ

หลักการ: ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการชดใช้และการชดใช้เงินกรณีผิดสัญญาฯ ในข้อ ๑.๑ - ๑.๓ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และปฏิบัติตามสัญญาเดิมที่ได้ทำไว้กับสังกัด

๒. กรณีที่ส่วนราชการได้จัดสรรทุนให้ผู้รับทุน และมีการทำสัญญาตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย

๒.๑ ผู้รับทุนอยู่ระหว่างปฏิบัติราชการชดใช้ทุนหรือถูกดำเนินคดีตามสัญญารับทุนหรือสัญญาลาศึกษา ฝึกอบรม หรือ ปฏิบัติการวิจัย ที่จัดทำตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลักการ: ให้ถือตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และปฏิบัติตามสัญญาเดิมที่ได้ทำไว้กับสังกัดและเจ้าของทุน โดยไม่สามารถแก้ไขสัญญาฯ รับทุนหรือสัญญาลาศึกษาฯ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้

๒.๒ ผู้รับทุนหรือข้าราชการอยู่ระหว่างศึกษา หรือฝึกอบรม และขณะศึกษาหรือ ฝึกอบรม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับ

หลักการ: การลาศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ก่อนวันที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลใช้บังคับให้ถือตามระเบียบว่าด้วยการ

ให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ทำไว้กับสังกัด สำหรับระยะเวลาที่ศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัยในต่างประเทศที่ยังเหลืออยู่ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป ให้ข้าราชการทำสัญญาตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การชดใช้ทุน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙

๓ กรณีของข้าราชการที่รับทุนจากทางราชการหรือหน่วยงานอื่น

หลักการ: การทำสัญญารับทุนให้เป็นไปตามแบบที่เจ้าของทุนกำหนด ซึ่งอาจทำสัญญาแยกต่างหากจากสัญญาลาศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยเจ้าของทุนจะเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขการชดใช้ทุนในสัญญารับทุน ซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙

๕.๓ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๓.๘.๕/ว. ๑๐ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การชักข้อความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุมัติให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัยและดูงาน ณ ต่างประเทศ สำนักงาน ก.พ. ขอชักข้อความเข้าใจว่า กรณีข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงาน ณ ต่างประเทศ เมื่อได้รับอนุมัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัยและดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ แล้ว จะต้องเสนอใบลาต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาอนุญาตตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย อย่างไรก็ตาม เพื่อความรวดเร็วและลดขั้นตอนในการดำเนินการ ส่วนราชการอาจใช้วิธีการมอบอำนาจการอนุญาตตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้อธิบดีเป็นผู้อนุญาตแทนในคราวเดียวกันได้

๕.๔ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๖.๖/ว ๑๒ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เรื่อง การให้ข้าราชการไปศึกษา ณ ต่างประเทศ โดยได้รับเงินเดือน

๕.๕ หนังสือสำนักงาน ก